

Μέτρα για σωστή διαχείριση των ζωοτροφών από τους κτηνοτρόφους

Βάιος Κουτής
Λειτουργός Γεωργίας Α΄
στο Τμήμα Γεωργίας

Η παραγωγή, η διακίνηση και η χρήση των ζωοτροφών αποτελούν σημαντικό ποσοστό στην επιχειρηματική δραστηριότητα του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασχολείται με τη γεωργική παραγωγή. Ως εκ τούτου, η ποιότητα και η υγιεινή των ζωοτροφών, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα και την ασφάλεια των παραγόμενων τροφίμων ζωικής προέλευσης, θα πρέπει να θεωρείται ως πρώτιστο μέλημα όλων των Φορέων που εμπλέκονται στην επιχειρηματική αλυσίδα του κεφαλαίου που λέγεται ζωοτροφές. Ο τελευταίος κρίκος σε αυτήν την αλυσίδα είναι οι κτηνοτρόφοι, οι οποίοι θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη σωστή διαχείριση των ζωοτροφών, ώστε να ελαχιστοποιούνται και, αν είναι δυνατόν, να εξαλείφονται όλοι οι κίνδυνοι επιμόλυνσης αυτών.

Οι βασικότεροι κίνδυνοι επιμόλυνσης των ζωοτροφών είναι η παρουσία **ανεπιθύμητων ουσιών**, όπως φυτοφαρμάκων, **μυκοτοξινών** (αφλατοξίνες, εμετοτοξίνες κ.ά.) και **ζωνοδόσων** με κυριότερη τη σαλμονέλα. Οι μυκοτοξίνες είναι ουσίες που παράγονται από ορισμένα είδη μυκήτων όταν αυτοί αναπτύσσονται στα τρόφιμα ή στις ζωοτροφές κάτω από κατάλληλες για αυτούς συνθήκες. Η επιμόλυνση των ζωοτροφών με μυκοτοξίνες μπορεί να γίνει κατά την καλλιέργεια στο χωράφι, τη συγκομιδή, τη μεταφορά, την αποθήκευση, τη διατήρηση ή την επεξεργασία τους. Η επίδραση όλων αυτών των κινδύνων επηρεάζει αφενός μεν την υγεία των ζώων που τις καταναλώνουν, αφετέρου δε τα παραγόμενα προϊόντα (γάλα, κρέας, αυγά κτλ.).

Αναμφισβήτητα, ο ουσιαστικότερος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος αυτού είναι η πρόληψη. Για το λόγο αυτό, οι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να ακολουθούν τους Οδηγούς Ορθών Πρακτικών για έλεγχο πιθανών πηγών κινδύνου που ενδέχεται να προκύψουν κατά την παραγωγή, μεταφορά και αποθήκευση των ζωοτροφών. Διάφορες πρακτικές που έχουν δοκιμαστεί, και που φαίνεται να περιορίζουν την προσβολή των ζωοτροφών, είναι οι ακόλουθες:

A. Σε θέματα παραγωγής

- Χρήση καλής ποιότητας σπόρου.
- Έλεγχος του εδάφους πριν τη σπορά για παρουσία υπολειμμάτων προηγούμενης καλλιέργειας.
- Εναλλαγή καλλιεργειών στο ίδιο χωράφι.
- Καταπολέμηση ζιζανίων.
- Αποφυγή μηχανικής ζημιάς των σπόρων κατά τη συγκομιδή.
- Έλεγχος της μόλυνσης από μυκοτοξίνες, βαρέα μέταλλα και άλλες ανεπιθύμητες ουσίες.
- Ορθή χρήση νερού, οργανικών αποβλήτων και λιπασμάτων.
- Ορθή και ενδεδειγμένη χρήση φυτοφαρμάκων και βιοκτόνων.

B. Σε θέματα παρασκευής και αποθήκευσης

- Ορθή και ενδεδειγμένη χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων και προσθετικών των ζωοτροφών.
- Προστατευτικά μέτρα για να εμποδίζεται η εμφάνιση μεταδοτικών ασθενειών που μεταδίδονται στα ζώα από τις ζωοτροφές
- Όλος ο εξοπλισμός (σιλό, σύστημα τροφοδοσίας, ταΐστρες) να είναι καθαρός από υπολείμματα προηγούμενων ζωοτροφών. Οι χώροι να είναι καθαροί και κλειστοί για να μην μπαίνουν τα νερά της βροχής, έντομα, πουλιά και τρωκτικά. Να υπάρχει καλή κυκλοφορία του αέρα σε όλον τον όγκο του υλικού και η θερμοκρασία και υγρασία να διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα.
- Τέλος, θα πρέπει να γίνεται συστηματικός οπτικός έλεγχος για παρουσία μούχλας, αντιπροσωπευτική δειγματοληψία του υλικού για χημική ανάλυση, απομάκρυνση της σκόνης και των ξένων υλών και διατήρηση των αποθεμάτων για μικρό χρονικό διάστημα.

Σημειώνεται ότι, όλοι μας θα πρέπει να αντιληφθούμε τη μεγάλη σημασία που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση τόσο στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, όσο και στην υγιεινή των τροφίμων και ζωοτροφών. Για το λόγο αυτό, έχουν θεσπιστεί Κανονισμοί, οι οποίοι θα πρέπει να εφαρμοστούν πλήρως και από όλους. Ιδιαίτερα, οι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να είναι σε συνεχή επαφή με το Τμήμα Γεωργίας, να λαμβάνουν υπόψη τους τις ενημερώσεις, να ρωτούν για να λύνουν τις όποιες απορίες προκύπτουν και να ενημερώνουν άμεσα τους αρμόδιους Φορείς για οτιδήποτε ύποπτο έχουν εντοπίσει αναφορικά με την ποιότητα των ζωοτροφών που παράγουν ή παραλαμβάνουν.